

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/36/2023
Identifikačné číslo spisu:	0019206832
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:0019206832.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu E.. J. Š., narodeného XX. S. XXXX, H., Š.X. XXXX/XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Borovskou, Michalovce, Kpt. Nálepku 20, proti žalovaným 1/ Y. R., narodenému XX. C. XXXX a 2/ H. R., narodenej XX. G. XXXX, obaja H., H. X. XX, obom zastúpeným advokátom JUDr. Martinom Kostrejom, Michalovce, Cyrila a Metoda 3, o odporovateľnosť právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 10C/86/2019, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 2022 sp. zn. 5Co/137/2021 takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 2022 sp. zn. 5Co/137/2021 a uznesenie Okresného súdu Michalovce zo 14. mája 2021 sp. zn. 10C/86/2019 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Michalovce na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 14. mája 2021 sp. zn. 10C/86/2019 zamietol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu zo dňa 16. decembra 2020 č. k. 10C/86/2019-80, vydaného postupom podľa § 278 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Konštatoval, že o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie boli strany sporu aj ich právni zástupcovia poučení v predvolaní na pojednávanie určeného na deň 16. decembra 2020, ktorého sa žalobca ani jeho právna zástupkyňa nezúčastnili a svoju neprítomnosť pred pojednávaním ani po jeho skončení neospravedlnili. Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobca odôvodnil tým, že jeho právna zástupkyňa sa tesne pred pojednávaním dozvedela o pozitívnom výsledku testovania na COVID-19 osoby, s ktorou bola v úzkom kontakte (E.. Y.) a nestihla sa telefonicky ospravedlniť z dôvodu, že telefón bol obsadený. Rovnako sa na pojednávanie nedostavil ani žalobca, ktorý sa bez jej účasti nechcel zúčastniť pojednávania. Ďalšie pokusy o ospravedlnenie svojej a žalobcovej neúčasti na pojednávaní právna zástupkyňa nevykonala, pretože sa nemohla vrátiť do svojej kancelárie. Okresný súd uviedol, že uvedený dôvod nebránil požiadať o ospravedlnenie dodatočne telefonicky prípadne e-mailom, pričom o ospravedlnenie mohol požiadať aj žalobca. Ak by došlo k dodatočnému ospravedlneniu (v ten istý deň), aj napriek vydaniu rozsudku pre zmeškanie, by súd naň prihliadol. Okresný súd mal aj za to, že dôvod zabránenia šíreniu nákazlivej ľudskej choroby nie je dodatočne preukázaný, keďže kópia certifikátu o

pozitívnom výsledku osoby, s ktorou bola právna zástupkyňa v úzkom kontakte, nebola opatrená podstatnými náležitosťami (číslo odberného miesta resp. jeho pečiatka a podpis zodpovednej osoby) a o pravosti tohto dokumentu mal vážne pochybnosti. Právna zástupkyňa žalobcu nepreukázala existenciu objektívnej okolnosti, ktorá jej bránila v účasti na pojednávaní a tiež nepreukázala, že na jej strane boli objektívne skutočnosti, ktoré jej bránili v ospravedlnení neúčasti na pojednávaní. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 281 ods. 1, 2 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. apríla 2022 sp. zn. 5Co/137/2021 odvolaním žalobcu napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s poukazom na § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil a žalovaným priznal voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Na zdôraznenie skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie a vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolací súd uviedol, že tvrdenia právnej zástupkyne žalobcu o jej kontakte s osobou pozitívne testovanou na COVID-19 a nadobudnutie vedomosti o pozitívnom výsledku testu 15 minút pred pojednávaním nepovažuje za ospravedlniteľný dôvod zakladajúci zrušenie napadnutého rozhodnutia. Nič nebránilo právnej zástupkyne žalobcu oznámiť danú skutočnosť súdu, hoc aj po čase 10:30, t. j. po začatí pojednávania. Tvrdenie, že právna zástupkyňa žalobcu po začatí pojednávania rezignovala na snahu oznámiť súdu dôvod neúčasti na pojednávaní, pretože „oznámenie tejto skutočnosti po dni, kedy bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, nemalo reálny význam, keďže súd vyhlásil rozsudok v deň pojednávania“, odvolací súd považoval za účelové. Konštatoval, že právna zástupkyňa žalobcu nijakým spôsobom nepreukázala, že by v čase konania pojednávania musela byť v domácej izolácii (po kontakte s osobou pozitívne testovanou na ochorenie COVID-19). Listiny preukazujúce pozitívny výsledok testu E.. Y. zo 16. decembra 2020 podľa odvolacieho súdu nepreukazujú vážny dôvod neúčasti právnej zástupkyne žalobcu na pojednávaní. Nie je známe, z akého dôvodu dané skutočnosti neoznámil žalobca, ktorému nič nebránilo zúčastniť sa pojednávania, na ktoré bol riadne a včas predvolaný a oznámiť súdu dôvod neúčasti právnej zástupkyne. K tvrdeniu žalobcu o porušení princípu kontradiktórnosti nedoručením vyjadrenia žalovaných k návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie odvolací súd uviedol, že z ustanovení CSP nevyplyvala povinnosť v danom konkrétnom prípade doručiť vyjadrenia žalovaných žalobcovi a nedoručenie predmetného vyjadrenia nie je v kontexte rozhodovania súdu o návrhu žalobcu porušením uvedeného princípu. Žalobca mohol a mal svoj návrh náležite a dostatočne preukázať bez ohľadu na tvrdenia žalovaných v podanom vyjadrení. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalovaným priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca tvrdiac existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Okrem argumentácie nenaplnením podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie zakotvených v § 278 CSP [nejde o spor založený žalobou o splnenie povinnosti podľa § 137 a) CSP] namietol aj nespravodlivosť vydania rozsudku pre zmeškanie (špecifický dôvod neúčasti žalobcu a jeho právnej zástupkyne na pojednávaní - zamedzenie šírenia nákazlivej ľudskej choroby a extrémna krátkosť času, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedeli) poukázuc na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 233/2019.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že žalobca v rozsudku pre zmeškanie zo dňa 16. decembra 2020 č. k. 10C/86/2019-80 bol riadne poučený o opravnom prostriedku, nepodal proti tomuto rozsudku odvolanie pre nesplnenie podmienok na jeho vydanie, ale podal návrh na jeho zrušenie. Na podľa žalovaných absolútne irelevantné dôvody poukazoval žalobca aj v odvolaní podanom proti uzneseniu súdu prvej inštancie. Žalovaní navrhli odmietnutie, alebo zamietnutie dovolania uplatniac si náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej tiež „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné. Predmetom dovolacieho prieskumu je rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o

zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Z hľadiska prípustnosti dovolania ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí. Vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod [§ 420 písm. f) CSP] je dovolanie zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, existencia niektorej z väd uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. zmätočnosť rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. Podľa § 278 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

8. Podľa § 281 ods. 1, 2 CSP ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalobcu tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. Návrh podľa odseku 1 môže žalobca podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalobcu v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

9. Osobitným druhom súdneho rozhodnutia je rozsudok pre zmeškanie (známy aj pod pojmom kontumačný rozsudok) predstavujúci sankciu za určité zákonom vymedzené formy procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní, motivovaný zámerom zrýchliť súdne konanie a odstrániť prierahy v konaní (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, 1752 s., str. 1118).

10. Žalobca má dve rôzne možnosti, ako sa proti rozsudku pre zmeškanie za splnenia zákonom stanovených podmienok brániť. Pri návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (žalobcu) podľa § 281 CSP súd skúma zmeškanie pojednávania z ospravedlniteľného dôvodu, resp. aj odvolaciemu šetreniu podlieha ospravedlniteľný dôvod. Predpoklady na vydanie kontumačného rozhodnutia sa teda návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie neskúmajú. Do úvahy prichádza aj odvolanie voči kontumačnému rozsudku podľa § 356 písm. b) CSP, avšak len v prípade, že na jeho vydanie neboli splnené podmienky. Podanie odvolania voči kontumačnému rozsudku pojmovo predpokladá, že strana sporu rozporuje existenciu podmienok ustanovených v § 278 CSP. Strana sporu tak nenamieta existenciu ospravedlniteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona, kedy sa uplatňuje návrh na zrušenie kontumačného rozsudku, ale namieta nesplnenie zákonných podmienok vo forme absencie niektorého z predpokladov stanovených v zákone pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Dovolacia argumentácia žalobcu týkajúca sa nesprávnej aplikácie § 278 CSP v spojení s § 137 a) CSP preto v prejednávanom spore nie je predmetom dovolacieho prieskumu.

11. Z obsahu dovolania je zrejmé, že vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ videl v postupe súdu prvej inštancie a v nadväzujúcom postupe odvolacieho súdu, ktoré podľa jeho názoru uprednostnili striktný výklad textu zákona pred princípom spravodlivej ochrany práv strany sporu. Namietal, že z náhleho a nepredvídateľného dôvodu, vzniknutého bezprostredne pred konaním

pojednávania, ktorý nezavinil, zmeškal pojednávanie vo veci, pričom k ospravedlneniu neúčasti vážnymi okolnosťami došlo dodatočne. Dovolateľ v dovolaní teda namietal nesprávne vyhodnotenie ospravedlniteľnosti dôvodu neúčasti na pojednávaní, ktorý sa skúma pri návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

12. Vážnosť okolností, ktorými strana sporu ospravedľňuje svoju neprítomnosť na pojednávaní, posudzuje súd. „Sú to okolnosti takej intenzity a závažnosti, ktoré znemožňujú účasť na pojednávaní z objektívnych dôvodov (choroba, úraz, úmrtie v rodine). Vážnosť okolností je však vždy na posúdení a voľnej úvahe súdu.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 1001 až 1004).

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 30. septembra 2020 sp. zn. 4Obdo/84/2019 uviedol, že z ustanovenia § 278 ods. 1 CSP vyplýva povinnosť súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalobcu na pojednávaní, na ktoré sa nedostavil, ak to navrhne žalovaný a sú zároveň splnené procesné podmienky na jeho vydanie. Konštatoval tiež, že vychádzajúc z účelu a povahy tohto procesného inštitútu možno vyvodiť, že ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 281 ods. 1 CSP sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane a boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčasť vopred riadne ospravedlniť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedľujúci zmeškanie konania. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalobcovi resp. jeho právnomu zástupcovi bola (už skôr, pozn. dovolacieho súdu) známa a ktorá mu objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, avšak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčasť na pojednávaní včas ospravedlnil.

14. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) v uznesení sp. zn. IV. ÚS 504/2021 z 05. októbra 2021 uviedol, že pre všeobecné súdy je rozhodujúci aspekt reálnych možností, ktoré má sporová strana k dispozícii v danej situácii zakladajúcej ospravedlniteľný dôvod, t. j. napr. či má možnosť telefonicky, prípadne elektronicky kontaktovať súd v deň zmeškaného pojednávania, resp. dostatočný časový priestor na realizáciu takéhoto kontaktu.

15. Predpokladmi naplnenia podmienok pre vyhovieť návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu sa Ústavný súd Slovenskej republiky zaoberal aj v uznesení z 09. novembra 2021 sp. zn. IV. ÚS 568/2021, v ktorom sťažovateľ namietal objektívnu nemožnosť dozvedieť sa o termíne nariadeného súdneho pojednávania a svoju neprítomnosť ospravedlniť. Ústavný súd zdôraznil, že zmyslom legislatívneho zakotvenia inštitútu zrušenia rozsudku pre zmeškanie je zamedziť nespravodlivému sankcionovaniu žalobcu v prípade, že k porušeniu povinnosti z jeho strany (zmeškanie pojednávania) došlo z dôvodu, za ktorý žalobca nenesie zodpovednosť, resp. ktorý nezapríčinil.

16. V uznesení zo 04. júna 2019 sp. zn. I. ÚS 233/2019 a následne v náleze z 21. novembra 2023 sp. zn. IV. ÚS 405/2023 ústavný súd uviedol, že: „Vo svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Priorizovanie formálnych požiadaviek vyplývajúcich z noriem bežného zákonodarstva (formálne poňatie právneho štátu) môže totiž v konkrétnych súdnych konaniach viesť k rozhodnutiam, ktoré budú v zjavnom rozpore s účelom a so zmyslom príslušnej právnej úpravy a v konečnom dôsledku môžu v súdnych konaniach spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces (III. ÚS 502/2011). V rozpore s požiadavkou materiálnej ochrany práv zo strany súdnej moci môže byť aj príliš formalistický výklad práva, čo môže mať za následok porušenie ústavných princípov práva na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 497/2011)“. Zdôraznil pritom požiadavku uplatňovanú pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov, ktorou je zachovanie spravodlivej rovnováhy pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom oboch strán v spore, t. j. žalobcu aj žalovaného (m. m. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie

materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi predovšetkým súdnej ochrany. Tieto závery sú podľa dovolacieho súdu plne použiteľné aj v posudzovanom spore.

17. Zo súdneho spisu vyplýva, že súd prvej inštancie v predvolaní zo dňa 22. októbra 2020 na pojednávanie určené na deň 16. decembra 2020 o 10.30 hod. strany sporu poučil, že ak sa na pojednávanie napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavia a svoju neprítomnosť neospravedlnia včas a vážnymi okolnosťami, na návrh druhej strany rozhodne rozsudkom pre zmeškanie (§ 274 a § 278 CSP). Predvolanie bolo doručené právnej zástupkyňi žalobcu 30. októbra 2020. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 16. decembra 2020 vyplýva, že na pojednávanie konané v tento deň na okresnom súde sa nedostavil žalobca, jeho právna zástupkyňa ani žalovaný 1/; žalobca ani jeho právna zástupkyňa svoju neprítomnosť žiadnym spôsobom neospravedlnili a právny zástupca žalovaných navrhol okresnému súdu, aby rozhodol kontumačným rozsudkom. Písomné vyhotovenie rozsudku pre zmeškanie bolo právnej zástupkyňi žalobcu doručené dňa 21. januára 2021, návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bol žalobcom cestou jeho právnej zástupkyne podaný elektronicky, súdu prvej inštancie doručený 02. februára 2021. Jeho prílohou bolo čestné prehlásenie E.. Y. z 29. januára 2021 o tom, že dňa 16. decembra 2020 v ranných hodinách s právnou zástupkyňou žalobcu konzultovali spoločne jednu právnu vec, následne odišla na antigénový COVID-19 test, ktorého pozitívny výsledok sa dozvedela okolo 10.00 hod. toho istého dňa, čo oznámila právnej zástupkyňi žalobcu osobe o 10.15 hod., keďže ju stretla, keď šla na okresný súd na pojednávanie. Pripojený bol aj scan certifikátu z testu na COVID vykonaného dňa 16. decembra 2020 s výsledkom pozitívny, bez čísla odberného miesta, pečiatky a podpisu zodpovednej osoby. V odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie okresného súdu žalobca cestou svojej právnej zástupkyne uviedol, že túto požiadal o ospravedlnenie aj jeho neúčasti, nakoľko bez jej prítomnosti sa pojednávania zúčastniť odmietol. Vzhľadom na krátkosť času a opakované obsadenie telefónu sa jej to nepodarilo. Do svojej kancelárie v administratívnej budove s väčším počtom tam pracujúcich osôb sa z obavy pre šírenie ochorenia COVID-19 vrátiť za účelom poslania ospravedlnenia elektronicky nemohla a následne bola v domácej karanténe. Oznámenie uvedených skutočností po dni vyhlásenia rozsudku pre zmeškanie nemalo reálny význam. Ak si žalovaní na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva v Michalovciach podľa ich tvrdenia overovali náležitosti certifikátu o testovaní, mohli si overiť aj to, či sa testovaniu podrobila E.. Y.. Podanie žalovaných pre podozrenie zo spáchania trestného činu marenia spravodlivosti resp. falšovania a pozmeňovania verejnej listiny na právnu zástupkyňu žalobcu aj E.. Y. bolo orgánmi činnými v trestnom konaní odmietnuté, keďže skutok sa nestal (ČVS: ORP 207/2-VYS-MI-2021). Podotkla, že mobilné odberné miesto, na ktorom sa 16. decembra 2020 E.. Y. podrobila testovaniu, v uvedený deň vydalo viac certifikátov bez opatrenia podstatnými náležitosťami (dva z nich boli k odvolaniu pripojené). K odvolaniu žalobca priložil aj potvrdenie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Michalovciach z 21. mája 2021 vystaveného pre E.. Y. o tom, že dňa 16. decembra 2020 bola pozitívne testovaná na antigénovom odbernom mieste prevádzkovanom spoločnosťou Michaela, s. r. o. a uviedol, že E.. Y. bola aj hospitalizovaná (kontakt, od ktorého sa nakazila, zomrel), jej práceneschopnosť trvala do konca januára 2021, preto mohla uvedené dôkazy získať až po tomto období. Táto stresová situácia spôsobila, že právna zástupkyňa žalobcu nepostupovala štandardným spôsobom.

18. Dovolací súd prísne posudzuje skrátené formy konaní, ktoré sporové strany oberajú o príležitosť naplno rozvinúť právnu a skutkovú argumentáciu v spore. Zároveň má na zreteli, že inštitút rozsudku pre zmeškanie je procesným nástrojom sporového konania zakotveným v Civilnom sporovom poriadku. Starostlivo zväžiac všetky špecifické aspekty prejednávaneho sporu dospel k záveru, že postupom súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu v konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bola pri posudzovaní existencie ospravedlniteľného dôvodu dovolateľovi spôsobená ujma, ktorou mu bolo znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konajúce súdy sa vysporiadali so skutkovými okolnosťami súvisiacimi s existenciou kontaktu právnej zástupkyne žalobcu s osobou pozitívne testovanou na nákazlivú ľudskú chorobu COVID-19, ktoré v spojení s časovým intervalom uplynulým od vyšetrenia do začatia pojednávania a s ospravedlnením neprítomnosti až po doručení rozsudku pre zmeškanie vyhodnotili tak, že dôvod nedostavenia sa na pojednávanie nemožno považovať za ospravedlniteľný a za natoľko

závažný, že by žalobcovi (jeho právnej zástupkyňi) bránil v účasti na pojednávaní, resp. by mu bránil v tom, aby svoju neúčasť ospravedlnil v dostatočnom časovom predstihu pred začatím pojednávania. Dovolací súd udáva, že právny zástupca - advokát má povinnosť vykonávať svoju činnosť s odbornou starostlivosťou a včas súdu oznamovať skutočnosti dôležité pre vedenie konania. Právna zástupkyňa žalobcu sa o svojom kontakte v deň pojednávania s osobou následne v ten istý deň pozitívne testovanou na ochorenie COVID-19 (poukázuc, že nie všetky certifikáty o výsledku testovania boli opatrené podpisom oprávnenej osoby a pečiatkou odberného miesta) dozvedela 15 minút pred začiatkom pojednávania a pokúsila sa telefonicky ospravedlniť, čo sa jej pre obsadenie telefónnej linky nepodarilo. Pripomenúť treba, že v r. 2020 pandémie spojená s ochorením COVID-19 prepukla naplno, v atmosfére obáv z nákazy platili vo vzťahu k predchádzaniu a zabráneniu šíreniu uvedeného infekčného ochorenia opatrenia v jednotlivých obdobiach sa meniace, ale prísne pravidlá (úplný lockdown napr. aj od 19. decembra 2020 do 16. januára 2021, postupné opatrné uvoľňovanie opatrení), súčasťou ktorých bola aj povinná izolácia osôb pozitívne testovaných na prítomnosť koronavírusu aj izolácia osôb, s ktorými tieto osoby prišli do kontaktu. Išlo o náročné a pre celú spoločnosť extrémne podmienky, ktoré bolo nevyhnutné dodržiavať (v deň konania pojednávania 16. decembra 2020 trval vyhlásený núdzový stav). Na tieto okolnosti súdy nižších inštancií pri posudzovaní existencie ospravedlniteľného dôvodu neprítomnosti právnej zástupkyne žalobcu a žalobcu samotného na pojednávaní neprihliadli. Dovolací súd preto aplikujúc § 449 ods. 1, 2 CSP rozhodnutie odvolacieho súdu aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

19. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.